Vtipy komunity nepočujúcich

★ V posunkovom jazyku existujú **vtipy** ako špecifický žáner folklóru komunity nepočujúcich.

★ Vtipy v komunite nepočujúcich majú tradičné folklórne znaky: **tradičnosť** (generačný prenos), **orálnosť** (šírenie prejavu prostredníctvom komunikácie tvárou v tvár), **variabilnosť** (obmeny a pretváranie pôvodného prejavu) a **anonymnosť** (zachovanie tajnosti pôvodného prejavu).

★ Vtipy tematizujú hluchotu, každodenný život nepočujúcich posunkujúcich, interakciu s počujúcimi osobami, stereotypy a špecifiká komunikácie v posunkovom jazyku. Slúžia nielen na pobavenie, ale aj na upevňovanie identity, odovzdávanie hodnôt, pravidiel a skúseností v komunite.

★ Humor nepočujúcich je vizuálny, teda motivovaný vizuálnou skúsenosťou komunity nepočujúcich so svetom a je vyjadrený prostredníctvom vizuálno-priestorových prostriedkov posunkového jazyka.

★ Veľmi dôležitú súčasť humorného prejavu v posunkových jazykoch tvoria napríklad mimika, striedanie rolí, veľkosť posunkov, tempo posunkovania, voľba perspektívy posunkujúceho a podobne. Z toho dôvodu môže byť jeho preklad do hovoreného jazyka náročný.

★ **Kategorizácia vtipov komunity nepočujúcich:**

- **O nepočujúcich** – vtipy, v ktorých je hluchota výhodou alebo terčom (napr. *Čítanie prezencie, Hotel, Kaderníctvo, Lastovička, V reštaurácii*).
- **O počujúcich** – vtipy, v ktorých je terčom počujúca osoba alebo tlmočník, často reflektujú stereotypy počujúcich (napr. *Autostop/Posunkujúci policajt, Cestujúci vo vlaku, Mafián a účtovník, Pohreb, Zázračná hora*).
- **O nepočujúcich a počujúcich** – vtipy o interakcii a porovnávaní oboch svetov (napr. *Divé husi, Hovienko, Svet nepočujúcich*).
- **O posunkovom jazyku** – vtipy založené na špecifikách posunkového jazyka (napr. *King Kong, Nepočujúci strom*).

King Kong – skrátená verzia:

Počujúci King Kong zaposunkuje nepočujúcemu dievčaťu: *„Chcem sa s tebou oženiť.“* Lenže dlaň jednej ruky smeruje k dlani druhej ruky a následne naopak – dlaň druhej ruky smeruje k dlani prvej ruky. Žiaľ, dievča rozpučil.

★ Občianske združenie Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich v roku 2017 vydalo DVD s názvom ***Humor Nepočujúcich***.

Autor plagátu: Vojtechovský, Roman. *Vtipy komunity nepočujúcich.* [poster]. Trnava: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, 2025.

Použitá literatúra: Nováková, Eva. *Vtip jako součást folkloru českých neslyšících.* [diplomová práca]. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovej, 2025.

Zdroj obrázkov: Copilot [UI]. 2025. Služba umelá inteligencia, [dátum zobrazenia: 24. októbra 2025].